

подземное сооружение могло связывать между собой 5 купеческих домов и подвал Успенского собора.

Очевидно, что подземные сооружения являются памятниками градостроительства, объектами историко-культурного наследия и, конечно, не могут и не должны быть отделены от туризма.

Теперь, когда есть реальная возможность создать абсолютно новое для Харькова турнаправление, остается только сотрудничать со спелеологами; разрабатывать маршруты, тематические экскурсии и популяризировать эту идею среди энтузиастов. Ведь наша практика может стать примером и для других городов Украины. А это направление в свое время, возможно, в корне изменит всю систему туристического Харькова.

Д. Ю. Мостовий

КІНОТУРИЗМ В УКРАЇНІ

D. Y. Mostovyi

FILM-INDUCED TOURISM

Нині спостерігається сплеск інтересу до оригінальних туристичних продуктів. У зв'язку з цим починає активно розвиватись кінотуризм — відносно новий напрям відпочинку, що представляє собою відвідування локацій, де відбувались зйомки фільму: природний об'єкт, будівля, іноді ціле місто. Туризм, що виник під впливом кіноіндустрії, є одним з найцікавіших видів культурно-пізнавальних подорожей.

Кінотуризм — це ефективний спосіб просування дестинації, крім того, він надає можливості для розвитку нових продуктів, наприклад, кіномузею, турів по місцях зйомок, а також показів існуючих пам'яток з прив'язкою до фільму.

Україна має велику кінематографічну спадщину. В Україні творили такі митці, як Олександр Довженко, Сергій Параджанов, Юрій Іллєнко, Леонід Биков, Кіра Муратова та ін.

Фільм «Тіні забутих предків» С. Параджанова має чітку географічну прив'язку до гуцульського краю — с. Криворівні, Верховинського району, Івано-Франківської області. Саме тут під враженням місцевого карпатського колориту та автентичних народних звичаїв з-під пера М. Коцюбинського, який дуже любив ці місця і черпав з них творчу силу, народжується повість «Тіні забутих предків».

Київ неодноразово ставав місцем зйомок. Тут, наприклад, знімалися фільми, які стали класикою: «За двома зайцями», «Біла гвардія». У картинах можна побачити Андріївський узвіз, вулицю Покровська, Володимирську гірку.

В Одесі створено такі відомі фільми; «Д'Артаньян і три мушкетери», «Легенда про піаніста».

У старовинному Львові є цікавий туристичний маршрут під назвою «Львів мушкетерський». У його рамках можна відвідати місця, де проходили зйомки улюбленого вітчизняного фільму «Три мушкетери». Це мальовничий Палац Потоцьких і старовинний Підгорецький замок.

Російсько-українсько-польська екранізація однойменної повісті Миколи Гоголя «Тарас Бульба» демонструє красиві куточки України: о. Хортиця, Київ, Кам'янець-Подільський, Хотин. Тому не дивно, адже саме ці місця, як жодні інші, сповнені багатоміліонною непростю історією держави.

У фільмі «Будинок летючих кинджалів» гірські китайські пейзажі, на тлі яких відбуваються барвисті бої, зовсім не китайські, а українські, зняті в Карпатах. Вибір цієї місцевості зумовлений, за словами творців фільму, практичною відсутністю в Китаї місць незайманої природи і великою кількістю таких в Україні.

Хоча Україна і має багато місць, пов'язаних із кіно, значна частина об'єктів кінотуризму не перебуває в полі зору мандрівника через занедбаність, аварійний стан, відсутність інформації про місце розташування, незручне транспортне сполучення тощо. Тому для актуалізації кіноподорожей в Україні важливим є питання про комплексність заходів щодо виокремлення кінотуризму окремим напрямом спеціалізованих видів туризму, узгодження стандартів якості і безпеки об'єктів, активна реклама в Україні та поза її межами.

Кінотуризм наразі є перспективним різновидом культурно-пізнавального відпочинку ще тому, що потенційний турист може сам сформулювати маршрут і інші деталі подорожі з урахуванням своїх смаків, інтересів і можливостей.

М. М. Зайцева, І. М. Зінченко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА В ТУРИЗМІ

М. М. Zaitseva, I. M. Zinchenko

SOCIO-ECONOMIC STATISTICS IN TOURISM

Становлення загальносвітового туристського ринку супроводжується потужними процесами транснаціоналізації, які набувають вираження в міжнародному переплетенні приватних капіталів, посиленні зв'язків між монополіями різних країн і в широкому розвитку транснаціональних компаній у сфері туристичного бізнесу, який став по праву одним з високоприбуткових і найбільш динамічних сфер світового господарства. Специфіка туризму, як галузі економіки, полягає в тому, що вона об'єднує транспорт, зв'язок, готельне господарство, банки, сферу розваг тощо. Економічне значення туризму як джерела грошових надходжень, забезпечення зайнятості населення, активізації регіонального розвитку, фактора реструктуризації економіки постійно зростає. Індустрія туризму — провідна галузь світового господарства. Туризм — це складне соціально-економічне явище, яке залежить від багатьох соціально-економічних, юридичних, природно-кліматичних чинників. Водночас із розвитком туристичної сфери як феномену ХХІ ст. зростає потреба в статистичному забезпеченні туристичного господарства.

Як і будь-яка інша економічна діяльність, туризм є предметом статистичного дослідження з використанням різних способів і прийомів